

Gorbatxov, ¿home de la dècada?

La prestigiosa revista nord-americana *Time* ha nomenat Mikhaïl Gorbatxov «Home de la dècada» en el número datat l'u de gener del 1990.

Aquesta decisió ve sens dubte influïda per la vertiginosa cursa d'esdeveniments que durant el 1989 han transformat mig Europa i han projectat la seva influència sobre els continents americà i asiàtic, sense oblidar les conseqüències al continent africà. Tot el món ha rebut l'onada del xoc dels esdeveniments provocats pel dinamisme soviètic i les transformacions que impulsa. Però cal recordar que Gorbatxov va arribar al cim del poder del Kremlin el 1985 i per tant seria més just nomenar-lo l'home de la segona part de la dècada dels anys vuitanta. I si mereix cap títol és el del Premi Nobel de la Pau.

Milions d'europeus, americans i asiàtics han cridat «Gorby, Gorby» durant les seves visites als Estats Units, la Xina i els diferents països de l'Europa occidental i oriental. El seu nom ha esdevingut símbol de moltes esperances: per a uns de desarmament i fi de la política de blocs i de la guerra freda, és a dir, de la confrontació Est-Oest; per a altres, esperança de democratització i per a altres, de retirada de tropes estrangeres del seu territori. L'obertura del Mur de Berlín el 9 de novembre passat va significar la fi d'un període històric i l'inici d'un de nou que els presidents nord-americà i soviètic havien de començar a dibuixar en la cimera de Malta celebrada els passats dies 8 i 9 de desembre, i que continuaran dissenyant a la pròxima cimera, prevista per a la pri-

Gorbatxov, l'home que prepara un nou món per al segle XXI.

mavera d'enguany. Les dues superpotències sorgides de la segona guerra mundial no sols intentaran reordenar l'espai europeu sinó que hauran d'afrontar l'empenya econòmic-política d'Alemanya i Japó, les dues potències derrotades fa quaranta-cinc anys però que ara tornen a ser poderoses mundialment i que poden aspirar a recuperar l'hegemonia en determinades àrees

dels continents europeu i asiàtic. Si les realitats polítiques evolucionen a gran velocitat, tant pel que fa a relacions internacionals com pel que fa a canvis interns dins els països de l'Europa oriental o a converses de desarmament, les transformacions ideològiques són fulgurants. El símbol podria ser la reunió al Vaticà de Gorbatxov amb Joan Pau II. Es parla de la fi i la

derrota definitiva del comunisme després del fracàs econòmic i polític, però queda clar que el comunisme desapareix o es dilueix ràpidament sense un bany de sang, amb les excepcions de la Xina i Romania, com va ser el cas dels feixismes italià i alemany.

Els nord-americans i europeus veuen en Gorbatxov l'home que ha fet possible deturar la cursa d'armaments i iniciar la reducció de les armes nuclears i convencionals, l'home que ha retirat les tropes soviètiques d'Afganistan i ha fet possible que es retiresin els vietnamites de Cambotja i els cubans d'Angola, l'home que ha permès la caiguda del govern comunista a Polònia, l'evolució cap a la democràcia d'Hongria, la fi de dictadors com Honecker a la RDA i Ceausescu a Romania i la caiguda de règims anquilosats com el de Bulgària i el de Txecoslovàquia, l'home que ha fet possible que les mobilitzacions dels pobles de l'Europa oriental no acabessin en matances, excepte en el cas romanès, sinó en canvis polítics. En definitiva, el líder soviètic és percebut com una peça clau dins el món actual en transformació cap a unes quotes de llibertat i seguretat més grans. En aquest sentit se'l podria nomenar fins i tot l'home que prepara un nou món per el segle XXI o l'home de finals del segle XX, més enllà de l'arbitrària divisió de la història en dècades.

Antoni Reig